

Bréfa- og málasafn 1953

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Utanríkisráðherra – Utanríkismál – Bréf - Agnar Kl. Jónsson - Dean Acheson - Eiríkur Benedikz - E.J. McGAW, U.S. Army - Hallgrímur Helgason - Helgi P. Briem - J. (?), Schweizerische Rundspruchgesellschaft - J. R. Ruhsenberger - Jón Axel Pétursson - Kristján Albertsson - Pétur Benediktsson - Sigurður Nordal - Minister of Finance, Ottawa, Kanada - Pétur Thorsteinsson – Molotov – Gromyko - 1953

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-14, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Þuk 13/8 53

Kari vinur!

Þú og við höfum í síðustu en
fjöldi brif þitt og þú heit um í gær.
Þú hefur hilt þú og farið með höfna
yfir listamann þessum þessum með
þar - ætíð Magnús Bjarnason, sem er
frá hvernig, svo er hann hefur lík-
lega eldi selt þú er eftir alur síð-
asta uppgjöf aldur.

Hinn komast og alur vel við.
Þú hefur listamann. á Alvarsson bitur um
vörðul svo er þú hefur um að
erfiðandi með þessum og þessum þessum
þessum íthel. og um lólið. Og um þessum
veit og þessum um er að þessum
þessum er þessum þessum þessum.

Þú
M.

Landssíminn

SÍMSKEYTI

Eyðublað nr. 1 d.

UTENRIKISMINISTER BJARNI
BENEDIKTSSON REYKJAVIK =

Móttakið 12⁰⁰₀₀ 4 JUL 53

Athugasemdir símaþjóna

Símanúmer ritsímans:
6411: Varðstjórnin, fyrirspurnum
um símskeyti svarað

LANDSSÍMI

ÍSLANDS

Símanúmer ritsímans:
1020: Afgreiðslan,
tekið á móti símskeytum

Mótt. af

R505/4 FFF OSLO L19/4 17/16 4 1130 ETAT =

MIN BESTE TAKK FOR DE GODE OENSKENE TIL MIN 50
AARSDAG = OLAV

Reykjavík 17. Ágúst 1953

Meira útanríkisráðherra Bjarni Benediktsson
Kosi vinur!

Þeim fjar línum vegna þess að mig tókst ekki að ná
tali af þú er og hafti tíma til þess.

Vit ríman athyngun sýnist mig ekki um einn annar
því Guðmund Jónatan að gjöra, en að þola þessa fari
mín sjónarmiði sit enjög svo undarlegu samstöku
og endurskötun sem gjört er samkvæmt komu Teits
"hins ríka" í Eyvindurum, þess Símomanns

"Ég er þess viss að þú gjörir ekki neitt í þessu mál; sem
ekki samrýmist réttarsetritund þinni, en ég er ekki
viss um alla aðra sem um þetta mál fjalla, utu
kunnatáð fjalla ^{þú þar} af Teitur og hans félaga rita með þú
mála.

Ég tókst í réttlati þitt í sambandi við þessa eldri
mín, sem mi er veikur og gjört hefði þú skylda að
hefa því káthaldum og helstu metráðsmann þess.
líkara og samfélaga Teits - og fært að hans ritum,
um alb er að bóthaldum líttur. Vosi föitlyð af rita
heal er til af fömliakum Teits í þu hærri hugi þar
rom vartuittar eftir að almennu endurskötunum var
lokitt.

Ég vil gjöra einn ítrasta í þú að láta Dawson standa við
sín samninga, hvoð þú tekst er óvíst.

Með bestu kveitju til komu þinnar og þinna

Ég er jafnsamfartur og áður þinn einlægur
um algerð sakleysi Guðmundar. Jón Axel Pétursson
J.A.P.

Capt. J. R. Ruhsenberger, USN
Room 702, 1206 Santee St.,
Los Angeles 15, Calif.

July 28, 1953

The Honorable Bjarni Benediktsson
Minister for Foreign Affairs
Blonduhlid 35
Reykjavik, Iceland

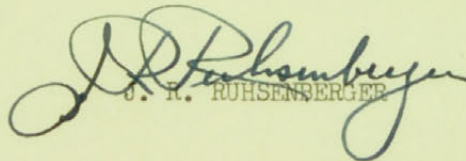
Dear Mr. Minister:

Col. Hollister was kind enough to forward me the outcome of the General Elections held in Iceland with regard to the number of seats captured by each party in the ALTHING. I am very delighted that your policies and procedures have been so completely approved and that your government is assured of wholehearted support by the people of Iceland. I regret that I could not be there in person to congratulate you, but my admiration, respect, and best wishes for the future transmitted in this letter are nonetheless sincere.

Please give my kindest regards to Mrs. Benediktsson.

May I thank you both for the many kind invitations and parties which I attended during my very short tour of duty in Iceland. I enjoyed that duty very much and sincerely regret that it could not have been longer.

Very sincerely yours,

J. R. RUHSENBERGER

LEGATION D'ISLANDE

STOCKHOLM

23. febrúar 1953.

Heiðraði vinur,

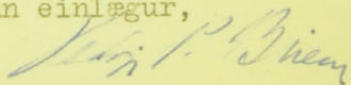
Hér var mikil gleði í sendiráðinu í fyrri viku, þegar við fengum öll dýrtíðarupp-
bót, bæði fyrir yfirstandandi ár og fyrir árið
í fyrra.

Báðu þau Áslaug og Páll mig um að skila
kæru þakklæti og einnig þakka ég kærlega sjálfs
mín vegna og þá vinsemd, sem við höfum orðið
aðnjótandi í sambandi við þessa kjarabót.

Þó þetta væri aðal bréfs efnið, vil ég
nota tækifærið til að biðja þig um að reyna að
fá ákvörðun tekna um ferðalag ykkar forsetans
sem allra fyrst. Nú þegar er búið að tilkynna
um ferðalög konungshjónanna fram til júliloka,
og grunar mig því, að þau muni fara suður á
bóginns í haust. Er því nauðsynlegt að gefa þeim
sem lengstan frest, svo heimsóknin rekist ekki
á við ferðalag þeirra, og ekki skemur en 6
mánuði.

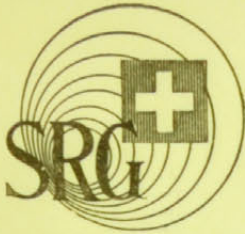
Með virðingarkveðjum,

Þinn einlægur,

Utanríkisráðherra Bjarni Benediktsson,

R e y k j a v í k.

Schweizerische Rundspruchgesellschaft

Société Suisse de Radiodiffusion - Società Svizzera di Radiodiffusione

Studio Zürich

Telephon 26 17 20
Briefe: Postfach Zürich 42
Postcheck-Konto: VIII 8900

An S.E. Herrn Minister
Bjarni Benediktsson,
Isländisches Aussenministerium,
Blönduhlid 35,
Reykjavik.
Island.

Ihr Zeichen	Ihre Nachricht vom	Unser Zeichen	Zürich, Brunnenhofstrasse 20-22
Gegenstand		J/Sm	25. Juli 1953.

Herr Minister,

Sie hatten die grosse Liebenswürdigkeit, unsere grosse Sendung über Island mit einer kurzen Ansprache einzuleiten und dieser damit zum vorneherein ein besonderes Gewicht und Gepräge zu geben. Wir möchten Ihnen für diese freundschaftliche Geste gegenüber unserem Sender und unseren schweizerischen Hörern unseren besten Dank abstatten, und Ihnen sagen, wie sehr wir uns gefreut haben, diese Sendung über Ihr Land mit Ihrer Ansprache beginnen zu können. Danken möchten wir Ihnen aber ganz besonders für die liebenswürdigen Worte, die Sie an unser Land und an unser Volk gerichtet haben. Seien Sie versichert, dass auch Ihr Volk bei uns sich jener Sympathien erfreut, von denen wir, unser Land und Volk betreffend, aus Ihrem Munde erfahren durften.

Indem ich Sie nochmals bitte, unseren wärmsten Dank entgegenzunehmen, versichern wir Sie unserer ausgezeichneten Hochachtung.

Schweiz. Rundspruchgesellschaft

Studio Zürich

Der Direktor:

Hallgrímur Helgason
Zürich
Eidmattstr.28

Zürich, 29. júní 1953

Háttvirtu utanríkisráðherra,
herra Bjarna Benediktsson:

Með bestu þökkum hefi ég heilu og höldnu móttækið hljómplötu þá, er þér voruð svo vinsamlegir að tala inn á fyrir íslenskt kvöld í útvarpi Svisslands, Beromünster, hér í Borginni, samkvæmt minni beiðni.

Vegna ýmissa aðstæðna varð að fresta þessu kvöldi, en nú er loks tíminn ákveðinn. Dagskráin er lögð á mánudag þann 20. júlí n.k. frá kl.20 til 22. Kvöldið hefst með "fanfare" um þjóðlagið "Ísland farsælda frón" fyrir trómeta og básúnur, þarnæst kemur ávarp yðar, þá þjóðsöngur okkar "Ó, guð vors lands" og síðan rekur hver liður annan, dr. Jón Gíslason um íslenska þjóðtrú, Gylfi Þ. Gíslason um íslenska atvinnu-
hætti, dr. Alexander Jóhannesson um tungu og bókmenntir, Karlakór KFUM og dönsk kammerhljómsveit undir minni stjórn. Auk þess flyt ég stutt erindi um íslenska tónlist með sungnum og leiknum dæmum og yfirlit yfir sögu þjóðarinnar í mjög fáum og stórum dráttum. Þar sem engir aðrir landar eru hér tiltækir varð ég einnig að taka að mér að flytja sýnishorn af fornum og nútíma kveðskap (Edda og Einar Benediktsson) á frummálinu og síðan í þýzkri þýðingu.

Ég vonast til, að þetta verði landi og þjóð til sóma og stuðli að því að útbreiða kunnleik á ættlandi okkar. En hér vita menn helzti lítil deili á þessum útherja Evrópu. Ég þakka yður sérstaklega vel fyrir skjótar og góðar undirtektir yðar þrátt fyrir mikið annríki. Og ég fullvissa yður um, að ávarp yðar mun vekja góðan hljómgrunn fyrir málstað Íslands ekki síður en þá, er þér undirrituðuð Atlantshafs-sáttmálann fyrir Íslands hönd og sögðuð þessi eftirminni-
legu orð, er hér birtust í mörgum blöðum og vikublöðum svohljóðandi: "Wir wollen alle lieber unser Leben als unsere Freiheit lassen." - Nokkrir Svisslendingar höfðu orð á því við mig, að þetta væri eitthvað hið besta er sagt hefði verið við ofanefnt tækifæri.

Strax og dagskráin er út komin á prenti mun ég senda yður eitt eintak. Uppgefinn tími er auðvitað Mið-Evrópu tími. Um leið og ég óska þess fyrir yðar hönd, að kosninga-
baráttan hafi fært yður heim verðskuldaða sigra árna ég
yður allra heilla og bezta gengis á komandi árum.

Með innilegu þakklæti og beztu kveðjum

yðar einlægur

Halldór Hilgason

Reykjavík, le 17 Novembre 1953.

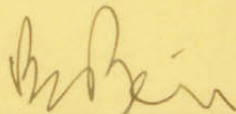
Son Excellence
M. Miguel de Aldasoro y Villamazares,
Envoyé Extraordinaire et Ministre
Plénipotentiaire d'Espagne,
OSLO.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur d'accuser réception de votre lettre du 23 septembre 1953 par laquelle vous avez bien voulu exprimer vos regrets de la termination de mon office comme Ministre des Affaires Etrangères d'Islande.

Je suis très touché de l'amitié que vous m'avez témoigné et je tiens vous remercier de notre excellente collaboration.

Je prie Votre Excellence d'agré les assurances de ma plus haute considération.

(BJARNI BENEDIKTSSON)

HEADQUARTERS
VI CORPS ARTILLERY
Office of The Commanding General
Camp Carson, Colorado

17 March 1953

The Honorable Bjarni Benediktsson
Minister of Foreign Affairs
Reykjavik, Iceland

My dear Mr Minister:

Please pardon my delay in acknowledging receipt of information from your Minister in Washington (Honorable Thor Thors) notifying me that I had been awarded the Order of the Falcon, Grand Commander (with Star). It is a great honor to have my services to Iceland recognized by your President and your Government. I am fully aware of the part which you played in arranging this recognition. I thank you most sincerely for this and for all that you have done for me in the past.

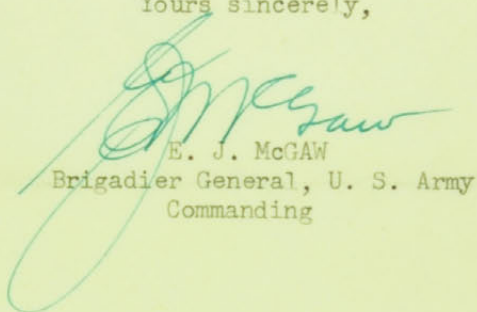
I correspond at rather frequent intervals with several of the officers still at Keflavik and who served on my staff at the time of my departure from Iceland. They all agree that progress has been made, but I am disappointed at the slowness at which the construction is advancing. I imagine I was slightly optimistic when I told you that I hope to see all construction which I helped put on the drawing board completed when I bring Mrs McGaw on our trip to Iceland in the summer of 1954 - world conditions permitting.

As you may know we are in the process of moving again. This time I am scheduled to command the Western Army Anti-aircraft Command at Hamilton Air Force Base, a suburb of San Francisco, California. My command will comprise all anti-aircraft units in our three Western states. In my new assignment I will work in close harmony with the Western Air Defense Force which will be located at the same station.

You may be glad to learn how much I miss Iceland and the fine co-operation which I received during my service as Commander of your Defense Force. I also miss the many fine associations which I had with the friends whom I made in your country, particularly Reykjavik. As I told you in a previous letter I regret that I was not permitted to remain to finish the job which I started in May 1951.

Again let me thank you for initiating the action whereby I was awarded the Order of the Falcon and for the fine cooperation extended me during my stay in Iceland. Please give my very kindest regards to Mrs Benediktsson, to your President and to the members of your cabinet when next you meet.

Yours sincerely,

E. J. McGAW
Brigadier General, U. S. Army
Commanding

My new address is:

Brigadier General E. J. McGaw
Western Army Anti-Aircraft Command
Hamilton Air Force Base, California

DEAN ACHESON

Mill Reef Club,
Antigua, B.W.I.,
February 19, 1953.

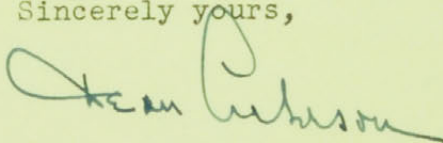
Dear Mr. Minister:

Your warm and welcome note has been forwarded to me here. I am heartened and cheered by the kind generosity of your words.

I well remember our difficulties with fish imports which so often presented problems to be worked out. But I also remember the continuing, courageous, and valuable support your country has given in all efforts to build security in the free world. And I, in turn, express my gratitude to you and to your country for that help.

Mrs. Acheson joins me in warm regards and in many thanks for your letter.

Sincerely yours,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Dean Acheson". The signature is fluid and cursive, with a large initial "D" and "A".

The Honorable
Bjarni Benediktsson,
Minister for Foreign Affairs,
Reykjavik,
Iceland.

2715 SEVENTY-THIRD PLACE
KENT VILLAGE
LANDOVER, MARYLAND

Washington 27.apríl 53

Góði vinur,

Sendiráðinu var að berast bréf utanríkisráðuneytisins um launahækkun mér til handa.

Þetta bréf er okkur Ingibjörgu mikið gleðiefni þar sem kostur okkar var orðinn ærið þröngur.

Við þökkum þér mjög vel vinsemi þína í okkar garð og skilning þinn á kjörum starfsmanna utanríkisráðuneytisins.

En auk þess sem þessi launahækkun verður til þess að rétta fjárhag okkar, þá er hún mér persónulega mikil hvatning í starfinu.

Við Ingibjörg vonum að þér og þínu fólki lýði vel og sendum ykkur bestu kveðjur.

Þinn einlægur

Setur.

Hr. utanríkisráðherra,
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

THE

Shelburne

Lexington Ave. at 37th St., New York 16

MURRAY HILL
9-5200

28. apríl 1953

Kæri vinur, — á morgun
held ég yfir höfuð á leið
til Parísar (verð þar 4. maí)
eftir að hafa þjónat eithjörðinni
af fremsta megni á þinginu
— og þó d'allega með þri
af aukna ekki á allar
málaþengingarnar. Mér þótti
mjög venst nú að þú teldist
á að ég hef þingið í t-
þri að mjög hefur mér
þótt drölin hér lesdómsrit.

Leundi þér hér með all-
merkilegar greins flokk sem
núna þar á hefur birst í
Life — og þarf engu

Míringa. Fáll hef ef lesið
at þessu lagi trúfulega.
Eft þú lítil þýð þann
og getur í þ; beklingsi
myndi mér þýðja lívalis
af sefja þann í þess
motto munni Kristins Andrés-
sona í eðismellinum um
Ítalía, þá þess sefja af
þann lagi haldid hljóðlita
vörð um fridinu og velt
smalingsjann.

Bertu kveðjur.

Þinn eimlegr

Þinnir tlett

Eg þarf mandsynlega að þú hit
þýtt beklings þessdellingar þá þess
upp ein þess þess gömul og ný munni
kominu. Hvern þinn þess
geti befid þess að þú þess að
es þá esatuh í næsta þess
til Þarissar?

Ottawa, May 2nd, 1953.

Bjarni Benediktsson, Esq.,
Foreign Minister for Iceland,
Reykjavik, Iceland.

Dear Mr. Benediktsson:

On my return to Canada I do wish to express again my appreciation of the very kind and delightful hospitality which you and your colleagues extended to our party during our visit to Iceland.

It was a great pleasure to meet you all and I was very glad to have the opportunity of seeing something of Reykjavik. I only regret that our stay had to be so short, but I am looking forward to returning at some future date to try out your fishing waters.

Again with many thanks and with kindest regards to yourself and Mrs. Benediktsson,

Yours sincerely,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "W. A. Mackenzie", is written below the typed name.

MINISTER OF NATIONAL DEFENCE
CANADA

Ottawa,
April 30, 1953.

Dear Mr. Benediktsson,

May I express to you and through you to the Prime Minister and members of the Government of Iceland, the heartfelt thanks and appreciation of myself, my wife and the other members of our party for the reception you gave us on our way through.

Having been to Keflavik on a number of occasions, it was always my hope that I might see something of the rest of the country and particularly, of its capital. I never expected to see it under such agreeable auspices and in such happy surroundings.

We enjoyed the evening in every way and particularly for the opportunity it gave us to meet so many of your distinguished citizens.

I would be glad if you would convey to the Prime Minister and the others my deep appreciation.

211
 67
 220
 14
 720

Þetta er þú þitt hús
 Þetta er þú þitt hús
 Þetta er þú þitt hús
 Þetta er þú þitt hús

1059
 125
 293
 1132
 9
 48

12500 - 480

2702
 4 - 4
 12500 / 48000 (3)

London, 16. júní, 1953.

Góði vinur,

Í sambandi við bréf mitt í síðast liðinni viku og myndirnar af Captain Fieldwood hefi ég nú frétt, að hann muni ekki vera býzkur eins og ætlað var og Woodcock hafði sagt mér, heldur sé hann danskur og hið rétta danska nafn hans sé Agerskov.

Hann kvað eiga bróður sem er togarskipstjóri í Hull og siglir ennþá undir óbreyttu dönsku nafni.

Með bestu kveðju.

Þíku Benediktz.

Hr. utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

5/6 53

Govt
Benedikz
Islegation
London

vinsamlega utvegadu tafarlaust mynd captain fieldwood grimsby
heimsendu fyrstu flugferd

bjarni benediktsson

6740

Icelandic Legation
11, Buckingham Gate
London, S.W.1.

TELEPHONE VICTORIA 5337-8

6. júní 1953.

Góði vinur,

Með tilvísun til símskeytis þíns í
gær sendi ég þér nú ferjar myndir af
skepnunni Fieldwood.

Maður þessi heitir fullu nafni
Charles Fieldwood og var áður hafnaögu-
maður í Flumber. Hann er feddur í York-
shire af þýzku foreldrum. Ekki veit
ég hvern hio þýzka nafn hefir verið, en
hann fékk leyfi yfiroaldanna til að breyta
því í þá mynd sem það er nú.

Svo óska ég þér og þínum mönnum góðs
gengis í komandi Aþingiskostningum.

Með bestu kveðju

Þiriður Benediktz.

Samrit til utanríkisráðherra

Ref: 1.R.3.

3 samrit

, 15. maí, 1953.

Nr. 404
Greiðsla vegna utanríkis-
ráðherra.

Sendiráðið leyfir sér að skýra hinu háa
ráðuneyti frá, að samkvæmt beiðni herra utanríkis-
ráðherra Bjarna Benediktssonar, hefur það innt af
hendri £10-0-0d. greiðslu vegna ráðherrans.

Upphæðin, £10-0-0d., hefur verið færð ríkis-
sjóði til gjalda á reikningi yfirstandandi ársfjórðungs.

Viðurkenning fyrir greiðslunni verður send
heim með ársfjórðungareikningnum.

Agnes K. Jónsson

Utanríkisráðuneytið,
Reykjavík.

SENDIRÁÐ ÍSLANDS Í LONDON

SAMRIT

SENDIRÁÐ ÍSLANDS Í LONDON, hefur í dag greitt
mér undirritaðri £:10-0-0d - tíu sterlingspund - sem
er greiðsla skv. beiðni hr. utanríkisráðherra Bjarna
Benediktssonar.

Móttaka greiðslunnar viðurkennist hérmeð.

London, 8. maí 1953.

1. Hósta Þondvein

£:10-0-0d.

SENDIRÁÐ ÍSLANDS

Kaupmannahöfn, 31. mars 1953.

Kæri utanniskisraðherri,

Mí er þingi hér seint, og verða vopnin brýnd um
róðrana, en sítan hefur bardattan, sem verður vaka-
laust höfð, en skömm, því að ekki er þá nema
haldur mánuður til stefnu. Hæðtöft hefur eggjað
sitt leit að berjast til fulls sigurs, en í rauninni
hafa kröftur sjálfir ekki miklar vonir um að
vinna á, þá þú sem mi er, - og of hegg, að
stjórnarflótharnir séu almennt taldir líklegir
til þess að halda í horkinu eða vel það. Þessi
stjórn er vissul, eftir því sem stjórnið geta
veit, hefur sýnt góða samheldni undir for-
yru þeirra Erlens og Kratts, hjá hagnar
landsins hefur batnað, ríkhæði um ýmis
höft, - og Þórunn hefur þótt það holl til hlyt-
ing að þá borgaralega stjórn, sem hefur veit
sva þess í sessi. Eg tel réttara að segja ríð
því þú, að þetta bandalag hegni og vinna
haldist áfram, ekki einungis þann yfir
þessar hurkingar, heldur nauðkerningama
líka, og tani með völd, þótt veit sé, að
einhver mannaþingi verði.

Það þú vitalega sv, sem fara heant, að ekki
ynði ráðrinn til þess á undanförsu

SENDIRÁÐ ÍSLANDS

Kaupmannahöfn.

19

þessum mánuðum að jafna ágreininginum
 í handritamálinu. Þamt er samvirkkan margi
 næri gótt hjá Hvidberg, og er það ekki víst
 vegna þess, að lauson málinu á þessu þingi
 var lögð í höndir-veðurinn. Eg tel rétt að
 skýja þér þá þú, — þótt og taki viltu ekki
 meina mark á því er svo, að eg tel ekki
 rétt að láta það fara lengra, — að einu
 af nauustu handmönnum mínum hér,
 sem er mjög handgjenginn Hvidberg, sesti
 mí þá þú þess nokkunn, að Hvidberg byggd-
 ist eggja handritinu varnit fram á maí-
 þinginu! Eg sendi þessum manni vitan til
 Alríngs Andersens og bad hann að segja
 að þá þá Hledtoft og Hvidberg til þess að
 tala saman í brötum (en ekki á fundi,
 þar sem ekkert verður annað en ríftelt),
 og má vera, að það taki st þessa dagana.
 Þú þannarlega sem málið komi fram á
 maíþinginu, því að atgæta það kjót-
 lega, án mikils þóts, — og veru þat í viltu
 sér arkilest. Þú skilend þess er, að málið
 veru miklu betur undirbúið en það er
 sum, ~~og~~ þá Hvidbergs viltu og með

Kaupmannahöfn. 19

vitroddum af samkomulagi milli aðal-
floukanna, áður en framvarpið er
lagt þann.

Samant að segja er af niðurtur umst. Óþalis-
maður að kúnja þann úrslit, þri' að hie
þessa hefur drótturinn alls ekki spillið minn,
nema síður sé. Ávörðunum segru málinum
hefur verið með þeim hetti, að hann hefur
vakið greinju margna í gaut þessara þá
háskólaheimum, sem þinn konum kaka skadit,
en sumir úlygðast þin þinn hann. Éna
áthevum hi þess að óma sem stjórtaðra úr-
slita er hattan þri' Íslandi: að um-
mali síkna manna sem Gísla Sveinssonar
af Alexanders verði tekinn sem vitni-
bundi um, að stendingsa vili; ekki
annat en handsker vit þann. Énn hefur
nebu Alexanders að vinu ekki verið gefit í
neinu dönnu bladi, þannu en Gud-
brands af mándagsbladesins, - en
ekker annat en bólvum sebu min
sebu, ef no verður. - Ég bit þri' af-
sömunar á þri', að af skýldi ekki

Kaupmannahöfn. 19

senda þér viðtal, sem of leyti. Það
 þóttu mig að kafa við mig, til um-
 sagnar. En of vona, að umstæður
 verit óþrösk í þú, þótt maist við
 vandræði.

Ef nokkur vandræði gerist í málinu þínu
 máli-þingit, gerist það ástundu þin dag-
 ana í apríl. Eins og af skitadi skit-
 stofuhjóra þínu þínu vili, alla af með
 ykkar leyti að sanna til skilríkja eftir
 náttúra, en end komum af þess nokkur-
 um dagum þínu heiminna garna af
 skal ekki slenna minum þínu þáttum,
 sem of þak að halda í, vegna þeirra
 vandræða. Ef eitthvert vandræði er mjög
 vandræði að, mun of kafa við þig í síma.

Með bestu meðgæmum.

Þinn einlægur

Sigurður Nordal

MOSCOW

17. nóvember 1953.

Herra utanríkisráðherra,

Ég leyfi mér hér með að skýra frá nokkrum viðtölum, er ég hefi átt hér.

Í gar fór ég í kurteislegaheimsókn til Molotovs utanríkisráðherra. Eins og ég hefi skýrt frá áður, var ráðherrann fjarverandi úr banum, er ég kom hingað, og kom fyrst til baka 5. eða 6. nóvember. Ég bað um viðtal við ráðherrann hinn 10. eða 11. p.m., en fékk það fyrst í gar sem fyrr segir. Molotov ræddi nær eingöngu um Atlantshafsbandalagið, en ég sá ekki ástæðu til að ræða það mál ítarlega, og fór því undan í flámingi. Viðtalið var eitthvað á þessa leið: Er við höfðum heilsast og setzt niður, gerði Molotov framan af enga tilraun til að halda uppi viðræðum. Ég reyndi að brydda upp á ýmsu, en Molotov þagði lengi vel. Loks sagði hann allt í einu: Hvað er að segja um þáttöku Íslands í Atlantshafsbandalaginu? Ég sagði, að eftir því sem ég vissi best, væri ekki um neina stefnubreytingu að ræða hjá Íslensku ríkisstjórninni, varðandi þáttöku Íslands í bandalaginu. M.: Íslendingar atla sem sagt að vera áfram í Atlantshafsbandalaginu? Ég: Já, eftir því sem ég best veit, stendur ekki til, að Ísland segi sig úr því. M.: Hvaða ástæða er fyrir Ísland til að vera í Atlantshafsbandalaginu? Ég: Þegar Ísland gekk í Atlantshafsbandalagið, horfði mjög ófriðlega í heiminum, og töldu Íslendingar því rétt að ganga í bandalagið. M.: Teljið þér hattu á styrjöld? Ég: Nei, ég tel persónulega ekki útlit fyrir styrjöld nú. M.: Haldið þér að Sovétríkin muni ráðast á Ísland? Ég: Eins og ég sagði tel ég ekki útlit fyrir styrjöld nú, og held því ekki, að Sovétríkin né neitt annað ríki muni ráðast á Ísland. M.: Hvaða ástæða er þá fyrir Ísland til að vera í Atlantshafsbandalaginu? Ég: Þetta er mín persónulega skoðun. En þótt friðvanlegar horfi í heiminum nú er þegar Ísland gekk í Atlantshafsbandalagið, eru

aðstoður samt ekki svo mjög breyttar, að Íslendingar telji rétt að segja sig úr Atlantshafsbandalaginu. M.: Hvaða ávinning hefir Ísland haft af þátttöku sinni í Atlantshafsbandalaginu? Eg: Ég er ekki reiðubúinn að telja upp einstök atriði, sem telja segi ávinning fyrir Ísland af þátttöku í bandalaginu, en bendi á hin almennu rök þátttökuríkja Atlantshafsbandalagsins fyrir stofnun þess og þátttöku í því, - rök, sem ráðherranum eru kunnug. M.: Já, svo Ísland verður þá áfram í Atlantshafsbandalaginu? Eg: Já, eins og ég hef áður sagt. - Hinsvegar sagði ég Íslendinga vera frjósama þjóð, og fáir yrðu fegnarli en við þegar ástandið hefði breytt svo í heiminum, að ekki yrði lengur talið nauðsynlegt að vera í Atlantshafsbandalaginu eða öðrum svipuðum samtökum. Molotov sagði nú, að hann hefði verið að þera fram þessar spurningar, þar sem sér hefði leikið hugur á að vita skoðun sendiherrans á þessum málum. Auk þess hefði hann átíð áhuga á Íslandi, þar sem hann væri einn af þeim fáum Sovét-þegnum, sem hefði komið til Íslands, kveðst hann hafa komið 1942 á leið til Washington og þaðan aftur. Hefði hann dvalið á Íslandi einn dag annað skiptið, en 2 daga hitt, til að bíða eftir flugveðri. Eftir þetta skiptumst við á nokkrum orðum um dvöl mína í Moskva. Að lokum kveðst Molotov óska mér heilla í starfinu og kvöddumst við að svo búnu. Sattalís stóð 10-12 mínútur, og var túlkur viðstaddur, er skrifaði niður allt sem við sögðum.

Í gær fór ég einnig í kurtelsisheimsókn til Gromyko aðstoðar-útanríkisráðherra. Stóð samtál okkar yfir 20 mín. Gromyko var hinn vingjarnlegasti, en frestur er óþægilegt að tala við hann, þar sem hann horfir oft ekki á mann á meðan. Ekkert markvert bar á góma. Gromyko spurði m.a. um atvinnuvegi okkar, loftslag á Íslandi o.s.frv. Einnig barst landhelgisráðið í tal. Einn sinn brá hann á glens. Hafði talið þá borizt að síldveiðum, og skýrði ég frá aflabrostinum síðustu árin, og hvernig síldin hefði lagst frá landinu. Gromyko sagði þá hlægjandi: Nú, er ekki okkur Rússum kennt um það, eins og annað?

Samtalið fór fram á ensku, en túlkur var viðstaddur, og skrifaði hann eitthvað af því niður, sem okkur fór á milli.

Einu viðtali enn tel ég rétt að skýra frá, þarð það var nokkuð óvenjulegt. - Ísland heyrir nú undir hina s.n. 3ju Evrópuþeild í utanríkisráðuneytinu. Eftir að Molotov tók aftur við utanríkisráðherraembættinu eftir dauða Stalins voru gerðar ýmsar skipulagsbreytingar á ráðuneytinu, þ.á.m. sameinaðar margar deildir. T.d. voru Norður- og Suður-Ameríku-deildirnar sameinaðar í eina deild, tvar Austur-Asíuþeildir voru sameinaðar í eina, og einnig voru sameinaðar í eina deild hin s.n. 3ja Evrópuþeild, er Þýskaland og Austurríki heyrði undir, og 5ta Evrópuþeildin, er Norðurlöndin heyrðg undir. Áður voru aðstoðarutanríkisráðherrarnir 5 eða 6, en eru nú aðeins tveir, þeir Gromyko og Zorin (frá viðtali mínu við Zorin hefi ég skýrt í annari skýrslu). Deildarstjórnar ráðuneytisins myndu hið s.n. "kollegíum utanríkisráðuneytisins", og voru sumir deildarstjórnarnir áður aðstoðar-utanríkisráðherrar. Neðal þeirra er Þúsjkin, sem nú er yfirmaður 3ju Evrópuþeildarinnar. Þúsjkin er í fríi, og hefi ég því ekki getað talað við hann enn. Hinavegar hefi ég rætt við Alexandrov sem er varamaður hans.

Sé sem áður var yfirmaður Norðurlandadeildarinnar (5. deildar), heitir Plaghjín. Hann hefir nú ekki neina sérstaka stöðu í ráðuneytinu, heldur eru honum falin ýms verkefni þar, samkvæmt því sem Alexandrov tjáði mér. - Í veizlanni hjá Molotov að kvöldi hins 7. nóvember hitti ég Plaghjín. Sendifulltrúi Dana (sendiherrann er fjarverandi) kynnti mig fyrir honum, þar sem hann stóð og var að ræða við ambassadur Norðmanna. Stöðum við síðan lengi, Norðmaðurinn, Daninn og ég, og ræddum við hann, sennilega/stöðugt um herstöðvar á Norðurlöndum, og friðarvilja Sovétríkjanna. Síðar þar þar einnig að sendifulltrúa Svía (ambassadorinn er fjarverandi, á þingi S.P.). Samtalið gekk fremur stírt, þarð Norðmaðurinn og Daninn tala ekki rússnesku. Plaghjín talaði því þýzku framan af, en er stírbur

stirður í því máli. Síðar talaði hann rússnesku, en ég þýddi. Santalið fór mjög vinsamlega fram, en þó var Plaghjín þungur í garð Norðmanna. Aðalefni þess, sem Plaghjín sagði, var þetta: Norðurlöndin hafa enga ástæðu til að óttast árás frá Sovétríkjunum. Af hverju eru þau þá að láta Ameríkumönnum í té herstöðvar? Þau skilja okkur ekki, a.m.k. ekki Noregur. Hin Norðurlöndin skilja okkur miklu betur. Svíþjóð skilur okkur, og Ísland skilur okkur líka. Við skiljum Íslendinga. Þeir eru lítið land, og í erfiðri aðstöðu, en þeir vilja hafa friðsamlega sambúð við okkur. Nú selja þeir okkur verulegan hluta af fiskframleiðslu sinni, og nú hafa þeir sent hingað sendiherra. Af hverju auka ekki hin Norðurlöndin viðskiptin við okkur? Þið vitið eins vel og ég, að fyrr eða síðer skellur á kreppa í kapitalistiska heiminum, og þá er gott að skipta við okkur. Minnst þið orða minna um þetta.- Norðmenn og Danir stla að veita Ameríkumönnum herstöðvar. A.m.k. Norðmenn. Þeir vilja stríð. Þeir eru hinn illi andi Norðurlanda.- Og af hverju eruð þið smeykir við okkur? Ekki ásalumst við neitt hjá ykkur. Við gátum að sjálfsögðu haldið Bornhølna, þegar við vorum þar á sínum tíma, en við fórum í burtu.

Norðmaðurinn og Daninn mölduðu að sjálfsögðu í móinn, og sögðu, að ekki stæði til að veita Ameríkumönnum herstöðvar, og Norðmaðurinn bentu á hinar ýmsu herstöðvar Rússa, og á árásar þar á Norðurlönd, sem birtast í blöðunum hér. Plaghjín sagði, að þess yrði víst ekki lagt að bíða, að Ameríkumenn feagju herstöðvar í Noregi og Danmörku, og hvað blaðaskrifin snertu, sagði hann, að ef í Sovétblöðunum væru árásar á Norðurlönd, sem jöfnuðust á við helminginn af þeim svasnu árásum á Sovétríkin, sem stöðugt væru í Norðurlandablöðunum, gæti hann e.t.v. skilið, að við værum smeykir.

Plaghjín vittist gera sér far um að tala vel um Ísland. Hann bauð mig margsinnis velkominn. Lýsti ádagju sinni yfir viðskiptasamningnum. Kvaðst hafa smakkað Íslenska fiskinn, og væri hann mjög góður matur. Kvaðst vona, að viðskiptin sttu eftir að ganga vel og aukast, og sagði, að Sovétríkin

gatu keypt miklu meiri fisk en þau gerðu nú.

Ekki er gott að segja, hvort Plaghjín hefir haft ákveðinn tilgang með samtali þessu. Í því kom fátt annað fram en hinar venjulegu röksendir Rússa, þegar rætt er um herstöðvar Ameríkumanna eða Atlantshafsbandalagsins, og að sjálfsgöngu var það í samræmi við þá stefnu, að reyna að fá Norðurlöndin og Önnur lönd út úr bandalaginu. Athyglivert er, að Plaghjín virtist ekki gera ráð fyrir því, að draga myndi á næstunni úr þeim spenningi, sem er milli "austurs og vesturs".

Okkur Norðurlandsmönnum kom saman um, að samtál þetta væri harla óvenjulegt, ekki sízt á þessum stöð og þessari stund. Einnig kom okkur saman um, að Plaghjín væri það hátt settar í utanríkisráðuneytinu, að hana hlýti yfirleitt að vera með á fundum, þar sem stefna í hinum ýmsu utanríkisfélum er mörkuð. E.t.v. hefir honum verið falið það hlutverk að kynna sér sérstaklega "herstöðvanálið".

Plaghjín og kona hans hefa verið 1-2 ár í Danmörku. Kona hans er mjög geðug, og kann hún dönsku. Við hjónin töluðum við hana all-lengi þarna um kvöldið. Þæddi hún m.a. mikið um íslenska fiskinn, og sagði, að nú eftir að hún hefði fengið íslenskan þorsk hér, þætti sér þorskur góður í fyrsta skipti á afinni.

Með sérstakri virðingu,
(sigu) Pétur Thorsteinsson.